Ціна примірника 25 сотиків.

Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

Народня Справа

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно . . . 1 зол.
Чвертьрічно . . 3 зол.
Піврічно . . . 6 зол.
Річно . . . 12 зол.
ЗА ГРАНИЦЕЮ.
Річно — 2 доляри.
Гроші з краю посилати переказами, або чеками „Народної Справи" — в заграниці порученими листами.
За зворот рукописів Редакція не ручить. На відповідь треба долучити значок 30 сотиків.
ОГОЛОШЕННЯ:
1 стр. 700 зол., пів стр. 400, чверть стр. 200 зол. Гроші треба посилати наперед.

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИЙ ЧАСОПИС

Ч. 5 (70) Львів, неділя 2 лютня 1930. Рік III.

АДРЕСА: „Народня Справа", Львів, вул. Боїмів 4. — — Чекові конта: 400.667 і 154.130 — — Телефон 30—13

Коби таких більше!

В Жулині, пов. Стрий, був у неділю 12. січня плебісцит проти коршми і всі голосували проти коршми. 14. січня (на Новий Рік) присягнули в церкві 44 свідомі молоді хлопці і молоді господарі, що не будуть пити горілки ані жадного иншого алькогольного напитку, ані не будуть курити. Той плебісцит і ту присягу свідомих людий зорґанізували п.п. В. Шепітак, студент прав і Ів. Маркус, ґімназ. учень. Честь таким людям, що проганяють отрую з села і самі дають добрий примір, що краще і достойнійше можна жити без алькоголю і без тютюну.

Рівночасно заложили собі ті громадяни свою касу ощадности, в яку будуть складати дрібні квоти, що заощадять завдяки тверезости й здержанню себе від курення тютюну.

Гурток тих, що присягнули, відфотографований тут з картою, на якій виписаний гарний вірш поета Олеся:

„Хай літають вітри,
Хай сміються громи,
Ми не звернем з своєї дороги,
Ми розібєм вітри
Молодими грудьми,
Грім заглушать пісні перемоги!"

Коби таких людий було більше по всіх наших селах! Це наша гордість і сила.

—о—

Ще про доручування ґазети.

Деякі наші передплатники нарікають, що почта видає ґазети не адресовані, а хоча й адресовані, то їм неприємно, що почта сама адресує. На перший випадок знайдеться рада, бо ми подали вже до Дирекції почти зажалення, що почти не виписують на ґазетах адрес. На другу неприємність ради нема, бо такий тепер розпорядок. Ми не сміємо адресувати ґазети і жадна инша ґазета не сміє. Тому не звертайте на адресу уваги. Головна річ, щоби ви дістали свою ґазету в руки. Через новий спосіб пересилки й адресовання розумний чоловік не повинен зражуватися до ґазети, бо ґазета тому не винна. Не в адресі вага, але в ґазеті. — Обовязком почти — що раз повторюємо, — є, виписувати адреси на ґазеті, бо вони дістають з ґазетами виказ передплатників. Деякі почти ще не виписують адрес і тому декому ґазети пропадають, але ми будемо доти впоминатися в Дирекції, доки все не буде в порядку.

Кріваве віче.

В Затилі коло Белзця зібралося оноді около тисячу людий на віче. По виголошенню промов вічевики формували похід, який здержала поліція. Дійшло до сутички, в часі якої поліція почала стріляти (як пишуть польські ґазети, у власній обороні).

Один селянин вбитий на місці, один вмер по дорозі до шпиталю, третий бореться зі смертю. Поліція перевела численні арештовання.

—о—

В обороні нашої ґазети

В „Новім Часі" ч. 9 (з 27. I.) видрукуваний лист п. Б-ча, в якім він остро дорікає редакторови „Українського Голосу", що посмів зовсім безпідставно накинутися з низькою лайкою на „Народню Справу", та твердить, що „Народню Справу" вже так полюбили українські селяни, що їй не пошкодить така пуста лайка якогось противника. Свій гарний лист кінчить п. В. Б-ч словами, звереними до редактора „Українського Голосу" в Перемишлі: „Встидайтеся!"

— —

ЯК ПОСТУПИТИ ЗІ ЗБІРКОЮ НА „Рідну Школу"?

До дня 25. січня повинні були всі, що в січні збирали й колядували на „Рідні Школу", повідомити своє старостово, скільки зібрали й чи вислали гроші до Гол. Управи „Р. Школи". До 30. січня треба було подати „Р. Школі" викази тих, що лист не звернули, бо Гол. Управа мусуть передати викази воевідствам. Не можна нікому другому передавати або пересилати зібраних гроший, тільки переслати їх просто до Головної Управи „Р. Школи" у Львові, Ронок ч. 10.

—

Як ішла коляда на „Рідну Школу"?

На підставі листів і дописий, які одержуємо з сіл, можемо сказати, що люди віднеслися до коляди на „Рідну Школу" на загал дуже прихильно. Правда, бували ще й цего року випадки, що несвідомі одиниці, які не розуміють ще значіння Рідної Школи для добра всіх, відмовлялися від жертви на ту гарну і корисну ціль. В деяких селах несвідомі навіть обиджали колядників (прим. в хаті війта І. Лунів в Прислопі), декуди по коляді запивалися. Ганьба одним і другим. Але тих нерозумних і несвідомих було вже менче, як минулого року, видно, що свідомість народу росте і що за рікдва вже тих „сліпих" зовсім не буде. Ми будемо старатися дальше отвирати очі незрячим і взиваємо до того всіх свідомих людий, бо лише тоді, як будемо всі видючі, дійдемо до цілиі,

—о—

Ювилей часописи „Діло"

Цего року в січни обходила щоденна українська часопись „Діло" свій 50-літний ювилей. В січни цего року минуло 50 літ, як у Львові почало виходити „Діло", і це була справді перша українська ґазета. Спершу виходило „Діло" два рази, потім три рази на тиждень, а по кількох роках почало виходити що дня. З нагоди цеї річниці зложили „Ділови" свої привіти і побажання всі українські часописі (і між ними „Народня Справа"), віддаючи пошану тим людям, які перед 50 роками заснували ту першу ґазету, щоби понести світло свідомости між народ. Нині українських патріотичних ґазет є вже більше і вони спільними силами усвідомлюють нарід. Але з великою пошаною відносяться вони всі до тих перших, нині вже покійних редакторів (І. Франко, М. Павлик, О. Маковей, І Белей і инші), що майже рівночасно з Товариством „Просвіта" почали промощувати стежку народній свідомости.

Пояснюйте всім, яку користь має той, хто передплачує „Народню Справу"!

НАВЕРТАЙМО МОЛОДІЖ!

Найкращим віком в життю чоловіка є молодість, бо молодість це є весна життя. Цей час засівається в молодих серцях зерно, з котрого опісля виростає будучність.

Так само, як на весні хлібороб мусить іти в поле і засівати ту ниву, бо за нього ніхто там не засіє, так само і в наші молоді серця не засіє зерна свідомости ніхто инший, як ми того не зробимо самі.

Час летить. Не пристає ні на хвилину. Стративши хочби кілька днів в тій життевій дорозі на марне, вже ніколи не повернемо їх. А в життю жде кождого чоловіка богато клопотів і горя, з котрим треба боротися, щоби не впасти. І тут треба знати одно: Проти горя і нужди найсильнішою зброєю є добра книжка, друковане слово, часопис, і взагалі освіта, а дальше: єдність, згода і любов до народу. То повинно вкорінитися уже в молодости в наших серцях, а коли вона там буде, то в пізніших роках нашого життя нетрудно буде побороти хочби й найбільші злидні.

Колиж кождий, зокрема, поодиноко, буде освічений і свідомий і зуміє побороти всяке лихо, то з того вийде користь для всего народу, бо народ, то ми всі разом.

В нинішних часах по наших селах українська молодіж на жаль ще за мало береться до книжки і добрих ґазет, до освідомлення самого себе. Тратить час на пусті і шкідливі розмови, забави, ба, на піянство, бійки і таке инше, про котре чується зі всіх закутин нашого краю.

„В молоді наша будучність" каже голос народа, а якаж то буде будучність, яка надія для нашої Вітчини, коли та молодіж, цвіт народу, перед котрим велика задача, пустує, не думаючи, що і то скоро минеться, а потім прийде збирати те, що хто посіяв... А щож збере та пуста молодіж?

Нехайже свідомі стараються навернути тих несвідомих на добру дорогу.

Якже навертати тих молодих людий, що приносять сором і шкоду собі й своїй громаді й народови? Відраджувати їх від алькоголю, від пустоти і сварні, від бійки і загонистости. Дораджувати жити тверезо і спокійно, вступати в члени читальні, „Лугу" або „Сокола" „Аматорського Гуртка", читати добрі патріотичні ґазети і книжки.

Не треба говорити їм зараз, що вони мусять працювати і жертвувати себе для народу, бо декотрі з них взагалі ще того не розуміють. Нехай вони тільки живуть чесно і примірно, то і з того вже буде велика користь для народу. А з часом, як ступлять на ту дорогу й пічнуть усвідомлятися, то самі прийдуть до голови по розум і візьмуться до праці в культурно-просвітних товариствах та будуть каятися, що були колись такі немудрі. Зрозуміють, що свідомість, тверезість і праця для народу то добро і для них самих і для їх поколінь.

Коли кождий свідомий наверне одного несвідомого, то зробить цим велику роботу, корисну для нашої спільної Неньки. *Д. І.*

о—о

ЩО В СВІТІ ЧУВАТИ?

З України

доходять дальше сумні відомости про те, як більшовицько-московська влада знущається над українським народом за Збручем. Та є і відрадні новини про те, що українські селяни мстяться, де можуть, над висланцями більшовицкого уряду. По селах трапляються щораз частіше убивства комуністів, підпали більшовицьких установ і таке инше.

Деякі ґазети пишуть, що тепер в околицях Жмеринки показалися повстанчі загони українських селян, що нищать по селах більшовицьку міліцію. Проти повстанців вислали з Київа відділ більшовицького війська, який звів з повстанцями битву і мав великі втрати. Повстанці подалися на Вапнярку.

Недавно втікло з Соловецьких Островів (на Білім Морі) кільканайцять українських селян, що були туди заслані на тяжкі роботи. Вони втікли до Фінляндії і тепер розказують про страшні муки, які приходиться терпіти тим людям, що їх арештують більшовики й засуджують на зеслання. Їх арештували літом в 1928 і 1929 році, одних розстріляли в Київі, а других засудили на заслання на Соловецькі Острови. Там серед вічної зими мусять засуджені, босі, голі й голодні, важко працювати в лісах. Богато з них вигибає від студени й ріжних хоріб та з голоду. А є там около 40 тисяч українців, головно селян' учителів і священиків, яких засудили більшовицькі суди тільки за те, що було підозріння, ніби то вони належать до повстанчої органїзації, але доказів вини не було.

В Льондоні

радить тепер так звана морська конференція. Про цю конференцію ми вже нераз згадували, та повторимо щераз. На цій нараді радять політики Америки (Зединених Держав), Англії, Франції й Італії над тим, щоби вже заперестати будувати военні кораблі і взагалі збройтися на морі. Бо те зброєння поїдае страшні гроші, а держави тягнуться з останнього, щоби тільки не дати себе перевисшити противникови. Тепер всі ці пять держав, які мають найбільшу военну фльоту (кораблі), порозуміли, що тими перегонами в зброєнню ослаблять і знищать самі себе, бо залізуть в довги і тому почали думати над тим, щоби підписати між собою таку умову, що дальше нікотра з тих держав не буде будувати военних кораблів. Про це говорив уже англійський премієр Макдональд з американським президентом Гувером, цего літа в Вашинґтоні. І властне наслідком тої розмови тепер зїхалися міністри тих держав у Льондоні на спільну нараду. Та цікаво, що коли Америка, Англія, Японія й Італія годяться на те, щоби перестати будувати кораблі, то одинока Франція не дуже за тим потягає і через неї готово не дійти до тої згоди, або лишуть її на боці. Франція не годиться головно на те, щоби скасувати підводні човна, хотяй всі ті держави годяться на скасовання. Видно, що Франція ще дуже боїться за себе.

Ми писали, що

в Індіях

кипить проти Англії і що индуси домагаються свободи. Вони змагають до волі ріжними дорогами й способами. Одні хотять виступити збройно проти англійської окупації, а другі хотять виборити собі свободу без проливу крови. За цим є головно індійський провідник і мудрець Ганді. Він каже, що як индуси хотять виграти, то не мусять битися, тільки на якийсь час збойкотувати всі англійські закони і розпорядки і не слухати їх, так, якби їх не було. Крім того не купувати ніяких англійських товарів, не давати англійцям податків і взагалі не стикатися з ними. Він твердить, що таке поступовання знищить англійців вже за кілька місяців і вони заберуться з Індій. Не судимо, котрий спосіб ліпший, але в кождім разі бажаемо индусам, щоби в якнайкоршім часі осягнули свою велику ціль, щоби та дорога воля промощувала собі щораз далі по світу свій шлях.

Подібні відомости про змагання до волі свойого народу надходять і з других сторін світа. Серед океану є

острови Самоа,

що належать також до Англії. Тепер мешканці тих островів повстали проти Англії і бються з англійським військом і поліцією. По всім краю лунає клич: „Самоа для самоанців!" Повстанці засіли в лісах і в горах і бороняться. І хоча англійці й переможуть їх тепер, то раз запалений огонь не загасне колись освободить самоанців.

Читання з історії України (ч. 53)

В попереднім числі описали ми те страшне лихоліття, в якому прийшлося жити українському народови від 1638 до 1648 року, цілих десять літ перед великим повстанням гетьмана України Богдана Хмельницького.

Тепер зачнемо оповідати докладнійше про цего гетьмана, який тому майже 300 літ підняв увесь український народ до боротьби за волю, за народні права. Будемо оповідати про Хмельницького на підставі історії вченого історика, Миколи Костомарова. Цей учений жив від 1817 до 1885 року, був майже ровесником Тараса Шевченка і оба були добрими приятелями. Костомарів написав про Хмельницького грубу книжку на підставі описів тих людий, що жили за Хмельницького і навіть самі брали участь у повстанню. Отже за історією М. Костомарова будемо і ми оповідати про Хмельницького.

Богдан Зиновій Хмельницький був сином сотника реєстрових козаків, Михайла Хмельницького. Коли народився Богдан, напевно не знати. В кождім разі десь около 1600 року, бо коли в 1648 році став провідником народнього повстання, то вже був мужем у силі віку, мав около 50 років. Де народився Богдан, також напевно не знати. Деякі історики припускають, що в Галичині і то десь в околицях Жовкви або в самій Жовкві, бо батько Богдана був довгий час на службі у польського гетьмана Жолкевського. Та це непевне. Натомісць певним є, що за молоду вчився в езуїтській школі в Ярославі і вийшов з неї освіченим чоловіком (вмів говорити навіть по латинськи). Як скінчив школу, вступив до козацького війська і спершу на Січи, а потім під рукою свого батька вправлявся в военнім ремеслі. Ходив з батьком у всі военні походи і відразу показалося, що з нього буде добрий вояк. Навіть сам водив козаків на турків і татар, і хоча ще й не мав тоді 30 років, то показався добрим полководцем. Поруч з батьком бився в 1621 році (за Сагайдачного) з турками під Цецорою. Там його батько згинув, а Богдана взяли турки в неволю. В неволі пробув Богдан два роки і тоді добре пізнав турків та навчився і по турецьки говорити. По двох роках виміняли його турки за турецьких полонених і Богдан вернувся на Україну й знову ходив з козаками в походи, як чигиринський сотник реєстрових козаків. В році 1632 бився під Смоленськом з москалями (тоді козаки помагали Польщі у війні з Московщиною). За хоробрість дарував йому тоді польський король Володислав дорогу шаблю. За гетьмана Павлюка (в р. 1637) був ґенеральним писарем козаків (щось наче міністром) і тоді їздив у посольстві від козаків до польського короля і сойму. Коли в 1638 році вдалося полякам приборкати козаків, Хмельницький знову був тільки чигиринським сотником і проживав на своїм хуторі в Суботові, коло Чигирина.

Поляки радо з ним говорили і вважали його своїм прихильником, бо Хмельницький умів закривати свої думки, але й побоювалися його, бо прочували, що такий здібний чоловік може разом з козаками завдати Польщі великого клопоту. Боялися його натяків, які він часом кидав у розмові: Приміром коли Конецпольскій збудував ту кріпость Кодак і показував її реєстровій старшині та вихвалював ту твердиню, Хмельницький сказав по латині: „Ману факта, ману деструітур", що значить: „Рука зробила, рука зруйнує!"

В Чигирині оженився Хмельницький з Ганною Сомківною, дочкою козацького полковника, і мав від неї трьох синів: Тимоша, Юрася і третього невідомого по імени, і дві дочки: Степанію і Катрю.

В 1646 поїхав Хмельницький знову до Варшави, разом з полковником Барабашем і з двома другими старшинами. Король Володислав вислухав нарікань козаків на польську шляхту, а що й він сам не любив шляхти, яка не поважала короля, то хотів позискати собі козаків і дав їм грамоту, в якій були виписані всякі права і привілеї для козаків. Цю грамоту сховав Барабаш (як найстарший) і з нею вернули на Україну.

Що дальше було, скажемо другим разом.

В Польщі

не сталося нічого надзвичайного. Радить сойм і соймові комісії. Українські посли заступаються за права своїх виборців, українського народу, виголошують промови в соймі і в комісіях, вказуючи на всякі лиха, які дошкулюють народови. Ставлять також ріжні внески, корисні для народу, та звичайно до ухвали тих внесень не доходить, бож так у соймі, як і в комісіях більшістю є все наші противники. От у буджетовій комісії промовляв цего тижня посол Д. Паліїв про важку й гірку долю Українських Інвалідів, яким уряд доси не признав права побирання рент. Це одинокий приклад в цілій Европі, — говорив пос. Паліїв — що інваліди одного народу не мають жадного заосмотрення від держави. Посол виказував, що нашим інвалідам з українсько-польської війни належиться рента від польської держави, бож инші держави дають ренти й інвалідам тих народів, з якими воювали, приміром Італія дає ренти тирольцям (що воювали по стороні Австрії), французи дають ренти німецьким інвалідам в Альзації і так дальше. Пос. Паліїв зголосив внесок, щоби до буджету вставити пів міліона зол. як дотацію Українським Інвалідам. Та цей внесок упав, бо проти него голосували всі поляки, навіть ті соціялісти, що дуже вдають приятелі усіх покривджених.

Пос. Великанович говорив про великий занепад українського шкільництва під Польщею та про переслідування істнуючих українських шкіл і українських учителів.

Посли Целевич і Др. Заваликут домагалися, щоби влада привернула громадам буджетові права і взагалі повне самоурядовання, а посол Др. Загайкевич вказував на численні арештовання й на легковаження прав української мови в судах.

Посол Дм. Паліїв промовляв також при розгляданню буджету міністерства почт і телеґрафів та заявив, що дотеперішні **почтові практики** показують, що і така на вид неполітична інституція, як почта, добре вміє дошкулювати українцям, а перший ліпший почтовий урядник шиканує українську сторону де і як може. Зокрема говорив про те, як важко стати українцеви почтовим урядником.

При читанню буджету міністерства заграничних справ говорив пос. Паліїв про те, як заграничні Уряди Польщі (консуляти і посольства) поводяться з нашими еміґрантами і поставив внесення, щоби вовсім счеркнути так званий диспозиційний фонд міністерства в сумі трьох міліонів. (Це такий фонд, що міністер видає з нього гроші, але не мусить здавати рахунок). Цей внесок упав, але з того фонду таки на внесок польських послів счеркнено 2 міліони, а лишили тільки один міліон.

Таксамо скреслили частину диспозиційного фонду міністра військових справ (Пілсудского). Ці всі фонди посчеркувано покищо в комісіях і тому сподіваються, що якби сойм хотів ті счеркнення позатверджувати, то знову може прийти до загостреної суперечки між соймом і урядом.

Посол др. О. Когут промовляв у відповідь на слова премієра (голови міністрів) Бартля **про національні меншости**. Бартель сказав, що меншости (приміром українці під Польщею) можуть рахувати на рівні права, коли будуть льояльні (вірні) супроти польської держави. Посол Когут відповів на це, що хіба тими словами хоче міністр вийняти увесь український нарід під Польщею з під усяких прав, бо загально відомо, що в Польщі уважається нельояльністю і те, як хто зве себе українцем (а не „русином“). В конституції нема згадки про „льояльність“, всі громадяни без винятку повинні бути рівні, і тому слова міністра є суперечні з конституційним правом. Та український нарід буде жити без огляду на те, чи хтось там признає його, чи ні. Це повинні добре розуміти й самі поляки, які ще так недавно були під пануванням Росії і Німеччини і жиють, хоча ті держави старалися їх знівечити. І ми будемо жити.

На засіданню сойму 24. січня відчитав маршалок **письмо прокуратора** зі Львова, яке домагається, аби сойм видав і аби позволив поставити перед суд 11 українських послів, а саме: Дм. Паліїва, Д. Кохана, д-ра Пеліха, О. Луцького, д-ра Блажкевича, О. Вислоцького, А. Максимовича, В. Зубрицького, І. Ліщинського і о. прал. Куницького (переважно під замітом § 58 і 65 зак. карних: то є головна зрада і нарушення публичного спокою). Сойм буде радите над їх видачею.

Буджетова комісія радила над ціною пашпортів. Незабором **мають знизити оплати за пашпорти**, так, що звичайний пашпорт за границю буде коштувати 100 зл. (досі 250), пільговий (торговельний) 25 зл., на студії і поратовання здоровля 20 зл.; пашпорт для тих, що їдуть на зарібок, будуть дальше дарові. Пешпорти будуть річні (дотепер були тримісячні).

Міністер освіти Червінські сказав митрополитови правосл. авних Діонізієви, що не може згодитися на скликання православного собору в такий спосіб, як його запорядив митрополит. Митрополит ввиду цего мусів перервати підготовання до Собору. Отже Православний Собор тепер не відбудеться.

Що чувати в нашім селі?

Скоморохи старі п. Рогатин. В селі повний застій і дрімота. Ніякої культурної роботи ані руху не помічається. Тож село стоїть позаду усіх сел Рогатинщини. Перед кількома роками вніс був троха руху і життя студент, що був тут на вакаціях, заложив Аматорський Гурток, бібліотеку, дали пару вистав. Але це швидко скінчилося. А тимчасом молоде покоління підростає в несвідомости і темноті. Громадяни Скоморох Старих! Пробудіться з просоння! До праці!

Свідома.

Бродки, пов. Львів. З радістю довідуємося, що село Бродки, яке в 1922 році вибудувало Памятник Борцям за Волю, позбулося тепер коршми зі села й спільними силами будує „Народний Дім“, де приміститься усі культурно-освітні товариства. Це гарне діло робиться за стараннями о. Коверка (що жертвував на це чимало труду й грошей) а також завдяки свідомому начальникови громади Федькови Стецкови (про скасовання коршми подбав бувший начальник Мих. Костецький з свідомими людьми). Честь Вам, громадяни Бродок за гарне поступовання. Доводіть своє діло щасливо до кінця, для добра громади і всього народу!

Василь Верхівський
муж довіря „Нар. Справи“.

Від голови риба смердить. В Іванівці, п. Теребовля було інакше. Але від коли вибрано головою читальні такого, що нічого в ній не робить тільки забігає о ласку ріжних чужих панів та панків, то й читальня зачала підупадати і село сходить на манівці. Читальняний дім валиться, а читальняні книжки розкрадають з незамкненої шафи. Пора би вже збутися такого „голови“ в читальні.

Йдемо до кращого. Старі Заліщики стояли до недавна далеко позаду других сіл. Але як вибрано добрий Виділ читальні, то життя змінилося не до пізнання. Нині наша орхестра найкраща в повіті. Тай великий читальняний дім збираємося будувати. Богато помогли нам брати—еміґранти з Америки. Деякі жертвували на орхестру по 10 та 5 долярів (В. Юрійчук, М. Сотник, І. Романко). Слава їм за це!

Для кооперації „Просвіта“ також потрібна. В нас, в бучацькім повіті бачиться одно невідрадне явище. Давні просвітяни перейшли працювати до кооперації тай якби забули за „Просвіту“. Це не добре. Бо Просвіта народови не менше потрібна, як кооперація. Тай самій кооперації вона потрібна, бо де просвічений народ, там й кооперація добре розвивається. Тому, кооператори, не забувайте за „Просвіту“, що поклала підвалини під кооперацію і її далі змічнює.

Аматорський Гурток в Лещатові, пов. Сокаль, на другий день Різдвяних Свят, дуже гарно відіграв драму „Наймичка“. Найліпше грали Цокуль і Харитина. Сцена була дуже гарно устроєна.

Передовсім треба знати, що цей Гурток під проводом поляка Стаха Кавульки. Коби таких більше...

Всім Шан. Аматорам Лещатова, котрі відгравали „Наймичку“, складаю щиру ґратуляцію.

Гість в Лучиць.

—o—

ЩЕ ПРО ГАЗЕТУ „СИЛУ“.

Просять нас помістити такий лист:

„Панове Редактори „Сили“!

Ми селяни, бачимо, що маєте охоту нас спасати Вашою „силою“, яку задурно нам (знаємо, з яких фондів) накидаєте.

— Зазначуємо, що Ваша „Сила“ то для нас свідомих українських селян пустий вітер в полі. Ви, панове, не є люди, котрим ходить о добро українського народу, а яничари, котрі підкопуєте своєму народови ґрунт під ногами. Але нині Вам уже це не вдасться, бо нині вже український нарід розуміється на фарбованих лисах і на вашій „силі“ і таку „силу“ проганяє геть з своєї хати. А противно, тримаєся своєї справжньої сили, котра є вірна, під народним синьо-жовтим стягом в наших рідних національних політичних, культурно-освітніх і економічних установах та в патріотичних часописах.

А Вашої „Сили“ не потребуємо бо Український Нарід має більшу силу, тому Вашу кидає на сміття.

Бібліотекар читальні „Просвіти“ в Старім місті п. Підгайці
Передплатник „Народньої Справи“.
Селянин ГУНЧАК ГРИНЬКО.

—o—

Подібні листи про ту „Силу“ з просьбою, помістити, одержуємо і з инших сіл, але не містимо їх з браку місця. (М. и. гарний лист з Пониковиці малої п. Броди). Тішимося, що нарід скоро пізнався на „лисах“ і дає їм належну відправу. Думаємо, що тій „Силі“ на початок вистарчить.

22. січня 1919 року.

(Історичний спогад).

Що це за такий важний день, що ми його містимо в наголовку цеї статті? 22. січня 1919 року сталася в Київі важна історична подія, про яку повинен знати кождий свідомий українець.

Того дня проголошено в Київі, на площі перед собором св. Софії, злуку всіх українських земель в одну українську державу. Тоді був у Київі уряд самостійної Української Народньої Републики (Директорія), а в Східній Галичині був другий український уряд (в Станиславові). (Східна Галичина мала тоді назву: Західна Область Української Народньої Републики).

І того дня 22. січня 1919 року проголошено за згодою обох урядів урочисту злуку всіх українських земель в одну державу. Мав бути від тоді один уряд у Київі на всю державу.

Знаємо, що до злуки обох урядів в один не дійшло. Не могли дійти через те, що ріжні ворожі сили не дали скріпитися і встоятися українській державі. Були зовнішні противники, з якими мусіла боротися молода держава на всі боки, а були також і внутрішні вороги, ті численні отамани на широкій Україні, що з них кождий хотів бути перший. Не вміли всі одностайно стати і повинуватися одній владі. Тому самостійна держава впала.

Але той день, коли обі вітки українського народу злучилися в одно, є важною памяткою і дороговказом на будуче. Що тільки разом і в єдности становимо велику силу, і тільки, як одні будемо заступатися за других, дійдемо до кращої долі. А всіх нас є понад сорок міліонів.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 12 січня 1930 помер у Львівській Лічниці один із найкращих народніх робітників Болехівщини — Стефан Кощинець-Витвицький.

Покійний син незаможного селянина, здобув собі власною працею освіту і вже як молодий хлопець віддавав усі свої сили на службу народови. Він пробудив своє рідне село Розтічки і сусідню Кальну до культурно-освітного життя. Заложив в обох селах читальні кооперативи, Т-во „Луг“. Був душею усеї роботи тих „товариств Радів, як на його очах росла свідомість, орґанізація, запал до праці.

Люта доля не дозволила йому втішатися плодами своєї праці. Два підіслані кимсь зрадники напали на Покійного в ночі, 4. січня ц. р., як Він вертав з читальні до дому і кількома ударами кола заломали йому чашку.

По вісьмидневних муках Покійний, мимо усіх лікарських старань, умер.

В дуже молодому віці — всього 23 літ. Осиротив жінку і 3-літнього синка. Похоронили Його в ріднім селі при великім здвизі народу.

В Покійному втратила ціла Болехівщина, а особливо Його рідне село Розтічки, невсипущого і високо-таланотого працьовника і горячого патріота.

Честь Його Памяти!

ПОМІЧ ЗАМОРСЬКИХ БРАТІВ.

Кружок „Р. Школи" в Станиславові отримав з Канади жертву 13 дол. 25 центів на цілі „Р. Школи", з листом від п. І. Заяця, який місимо в скороченню:

„Повідомляю Вас, що я довго не відписував, бо мусів ждати на відповідну пору до збирання датків. Зібраних грошей є 13·25 амер. долярів. Зібрано тут датки від людий, яких імена тут подаю. Американські і канадійські Українці ніколи не відмовили помочі для своїх братів, що горюють без своєї школи. Та до того треба одного: Ми українці повинні любити свій рідний нарід, і не ділитися на ріжні партії. Тільки одним спільним фронтом можемо побороти лихо і горе, яке носимо сотки літ. Дуже радівби я, якби Хвальне Т-во отримало від мене оцей листок і довідалось, що і за Океаном далеким тут в чужині свідоміший чоловік не проспить часу, але придбає щось для свойого любого народу — для того молоденького покоління, бо я вірю твердим духом, що на тім буде колись опиратися наша могучість і слава, якої всі чекаємо,

Тому твердо постановляю собі працювати для рідної Батьківщини, і це повинні всі українці без ріжниці на стан свій робити.

Буду дальше збирати та присилати до Вас зібрані лепти, з якими знаете, що зробити, бо тисячі діточок ждуть на це. Дальше буду піддержувати справу „Рідної Школи", скільки сил вистане. Т. Заяць, родом з Делиева к. Галича. **Спис Жертводавців на „Рідну Школу" в Станиславові**, (в амер. долярах):

Учит. М. Гнатюк 1·00, п-а Гнатюк 0·50, І. Сторожук 0·50, Т. Заяць 0·50, В. Заяць 0·25, М. Кавка 0·60, Гр. Дутчак 1·00, Т. Дроздовський 0·25, Р. Дроздовська 0·25, Й. Дроздовський 0·50, Дроздовська 0·25, М. Гута 0·50, О. Гиндра 0·50, М. Майовський 0·25, Л. Мушманський 0.25, М. Мельник 0.25, М. Цюцьмаць 0·25, Н. Шандяк 0·25, В. Дернага 0·25, О. Люба 0.25, С. Вовк 1·00, В. Джус 0·15, Н. Бопко 0·50, Гр. Сонько 0.50, М. Галянт 1·00, О. Калиняк 0·25, П. Калиняк 0·25, І. Балакунець 0.50, П. Пушка 1·00. Разом 13 долярів, 25 центів. Честь і подяка нашим братам за ці жертви!

Увага!

Тепер надсилають нам деякі товариства довгі викази жертв (в грошах і натурі) з просьбою, помістити. Мимо найщирійшої волі не можемо містити тих виказів, бо навіть частина з них зайняла би нам цілу ґазету. Тому просимо посилати ті викази просто на адресу тих установ, на які зібрано жертви. Установи виготовляють загальний виказ і умовляються з якоюсь ґазетою (але не з тижневиком), щоби вона той виказ помістила (звичайно містить їх „Діло" або „Нов. Час").

НОВИНКИ.

Календар на тиждень.

Лютень — 2 — 8

2. Неділя, 32 по Сош. Евтимія Вел. (Евтимія Вел.)
3. Понеділок, Максима прп. (Максима, Неоф.)
4. Второк, Тимотея ап., Атаназ.
5. Середа, Климентія свмч.
6. Четвер, Ксенії прп.
7. Пятниця, † Григорія Богос. (Григорія Богослова.)
8. Субота, Ксенофонта прп.

УВАГА. Свята в скобках (--) є виключно українсько - православні, всі инші спільні українцям грекокатоликам і православним.

Зміни місяця.

Нів був 26. січня.
Повня буде 13. лютня,

Як нарід приповідає:

— В своїй хаті і тріска помагає.

— Що на своїм сміттю — то не згине.

— Навчить біда ворожити, як нема що в рот вложити.

— **Історичні спогади в лютні.** 9 лютня 1918 р. заключили осередні держави (Німеччина, Австрія, Туреччина й Болгарія) в Берестю мир з Україною і визнали Україну самостійною державою. — 2. лютня 1655 р. билися війська Хмельницького з поляками під Охматовом. — 20. лютня 1054 р. (тому майже 900 літ) умер в Києві український князь Ярослав Мудрий. Тоді українська держава сягала від Дону по Сян.

— **Увага:** Всім тим, котрі надіслали нам гроші на „Колядники", подаємо до відома, що ми не могли зараз їх вислати по причині браку колядників. Тепер дістали ми дещо зворотів від мужів довіря і можемо їх вислати. Просимо нас повідомити чи вислати колядники мимо того, що свята минули, чи ті гроші звернути, чи зачислити на передплату „Народної Справи".

— **Жертви на добрі цілі.** Василь Чачкевич, муж довіря з Хоросного старого зложив у нас 1.70 з. на „Рідну Школу" (свій прибуток з розпродажі Колядників). Присілок Тернів к. Мокротина зложив у нас з Коляди 10 зол. на „Р. Школу". а 17 з. на Укр. Інвалідів. (Заколядували також 15 зол. на мальовання церкви ОО. Василіян в Жовкві: На цім місці пригадуємо щераз що жертви на „Р. Школу" й Інвалідів належить посилати просто до тих установ, а не до Редакції. („Р. Школа" Львів, Ринок 10/II, „Т-во Опіки над Укр. Інвалідами Львів, Руська 3/II). Виказ жертводавців (громад) буде поміщений разом і в нашій ґазеті.

— **Випадки.** На рампі коло Гребенова (в Скільщині) наїхав поїзд на віз. Двоє людя згинуло, тільки коні втікли. — В Вильні застрілився купець Ян Буковскі через те, що не міг заплатити всіх податків, які на нього наложили скарбові власти.

— **Тиф.** В здолбунівськом у повіті, гміні Сіянці над Горинью, шаліла у грудні зараза тифу. Богато людей померло.

— **Троячки.** В селі Новосілки, Здолбунівського повіту, в грудні м. року уродилося в одної жінки трое діточок-хлопчиків. Одно померло, двоє живе.

— **Згинув марно.** В Рівенському повіті, в селі Колесник гміни Бугри застрілився через необережне обходження з набитою стрільбою місцевий мешканець П. Демянчук. Шкода молодого життя.

— **Пють отрую!** В селі Колесник зачинають деякі люди сліпнути від затроєного, денатурованого спірту. Темні, неосвічені селяни пили те трійло, ще й хвалили собі, що і „добра і не дорога". Тепер ті нещасні сліпнуть, їздять по лікарях, витрачують гроші. Та найгірше те, що здоровля вже втратили. Колиж уже наші селяне спамятаються і закинуть плюгавий наліг пиянства?!

— **Подяка.** Виділ читальні „Просвіти" в Волощині повіт Підгайці складає пану Миколі Ковбасинкови, що перебуває в Америці, щиру подяку за пожертвовання на цілі місцевої читальні квоти пять долярів і 66 дуже хосенних книжок. Коби більше таких заморських братів.

— **Що варто читати.** Видавництво „Новий Час" видало книжку Дра Степана Шухевича (автора „Споминів) під наголовком: **„Гіркий то сміх"**. 200 сторін друку, ціна 5 золот. (з пересилкою 5.60 з.) В цій книжці є цікаві оповідання з світової війни. Точно описано, як наші люди бідували й гинули на російським і італійськім фронті. Цю книжку прочитає з цікавістю кождий, бувший вояк, що воював на тих фронтах, та зацікавить вона також і всіх инших, що мали щастя оминути воєнні муки. Книжка написана дуже приступно так, що кождий прочитає її дуже радо. — **„Пророк і ми"**. Це маленька книжечка Дмитра Николишина (16 сторінок). але дуже важна. В ній є готовий реферат (відчит) про Тараса Шевченка, який варто прочитати на кождім Шевченківськім концерті і взагалі з нагоди Шевченківської річниці в місяці березні. В книжці приступно і гарно виянено, що значить для нас Шевченко, і як ми тепер повинні поступати, щоби вірно сповняти золоті слова нашого ПророкаТараса і тим здобути собі кращу долю.

— **Не скачіть з поїзду.** Коло Незавізової на залізничому торі Станиславів-Надвірна знайдемо окривавленого трупа Петра Сіщука літ 26 з Гвоздя пов. Надвірна. Нещасний забився, вискакуючи з поїзду в часі їзди.

— **Яка де зима.** В Північній Америці лютують тепер великі морози від 35 до 55 степенів. Понад 100 осіб замерзло. Богато залізниць стоїть, бо шляхи завіяні снігом. Також в Північній Африці, в Марокко, де звичайно є дуже горячо, панують тепер люті морози, що дикі звірята хороняться до людських осель, де їх масово ловлять і вбивають.

В Югославії, Сербії і Хорвати натомість вже весна. В цілій краіи, зацвили овочеві дерева.

— **Найшли скарби в землі?** Пишуть, нам, що в селі Новосілки над Горинню здолбунівського повіту, якісь пани викопали торік скарб. Найшли той скарб у лісі близько села, у звалищах стародавного замку, по вказівкам місцевих старих людий. Хто його викопав і що там було — дописувач виразно не пише.

— **Пожежі.** В Дикові старім коло Любачева вибухла з невідомих причин в ночі з четверга на пятницю пожежа. В короткому часі згоріло чотири хати, три стодоли і місцева жидівська божниця. Через брак води ратунок був дуже утруднений. Чотири родини лишилося без даху над головою. Шкоду обраховано на 25 тисяч золотих. — В Підволочиских згорів склад футер. Шкода виносить 6 тисяч долярів. — в Стінці пов. Бучач в ночі 9 го січня загорілася була від чогось коршма; огонь загрожував будинкам сусідних господарів. На вогонь мигом збіглися місцеві Луговики під командою голови „Лугу" М. Яворського і пожар скоренько вгасили. Не згорів ні один будинок. Однак поліціянт, що прийшов на слідство, не хотів повірити, що то Луговики вгасили. Видно, що дуже важко йому признати Лугови добре діло.

— **Взяла коня за опира.** Одна панна, дочка б. управителя дібр, у Бортниках коло Бібрки йшла вечером 9 січня до крамниці, аж бачить, де щось біле знад ріки. Панна почала кричала, що то опир, і втікла до стайні Петра Українця. Та там почала ще гірше кричати, бо за хвилю почав хтось добуватися до тої стайні. Нарешті панна мало не зімліла, коли стайня відчинилася, але за хвилю успокоїлася, бо показалося, що то над рікою напував Петро Українець свого білого коня і кінь вертався сам до своєї стайні. Цей страх жінок головно панночок, походить звидси, що в німецьким місті Дісельдорфі якийсь злочинець уже зпів року вбиває жінок і дітий і не можуть його зловити. Були чутки, що він утік з Німеччини чигає тепер на жінки по других краях. Його прозвали опиром „з Дісельдорфу"; він—як бачимо — вже привиджується жінкам і в нас. Та до того нема причини, бо нема жадних доказів на те, що той „опир" є десь у нашім краю. В нас є инші опирі, що висисають людську кров, але хто має свідомість і почуття гідности, той не дасть сібі її висисати. А таких видуманих опирів небіймося, бо вони є лише в байках.

— **Злочини:** Якийсь Ковальчук із Спаса повіт Долина стрілив до Петра Міляновського з тогож села, три рази з кріса, але хибив. Ковальчука арештували. — У Ямниці коло Станиславова якийсь 19-літний Іваночко в часі суперечки з Дмитром Дибиком з тогож села, пхнув нещасного Дибика ножем в груди і поклав його трупом на місци. Іваночко арештований. От до чого доводить темнота і засліпленість! Ів. Масовик в Конюхах вбив вітчима Сев. Паласа за знущання над родиною.

— **Полотно в жолудку.** В Волковиску на Білорусі захорувала була одна жінка на жолудок. Приликані лікарі вважали операцію за конечну і ту жінку зоперували. Однак жінці мимо операції далі погіршувалося. Її відвезено до шпиталю в Вильні і там вдруге оперовано. При операції, лікарі на превелике здивовання найшли в жолудку тої жінки велику сервету (кусень полотенця), яку попередні оператори там забули. За це судив тих забудькуватих лікарів окружний Суд у Вильні: засудив одного на 6 місяців, а другого на 3 місяці тюрми, але вони внесли рекурс і недавно тому їх звільнено.

Українській жінці.

Львів, 2. лютня 1930. Ч. 5.

Добра жінка — то народу вінець.

Наша народня пословиця каже: „Чоловік тримає один угол хати, а жінка три“. І велику слушність має та пословиця. Особливо в життю наших селян. Бо подивімся лише на один випадок: Як виглядає вдова, а як удовець?

Отож жінка по смерти мужа поплаче, посумує, тай береться й сама до роботи. Щоб господарство не змарнувати, дітий у люди вивести. Часом така жінка віддається вдруге, але звичайно дуже розважно і з розрахунком.

Здебільша інакше виглядає удовець. Він по смерти жінки звичайно не дуже плаче, та в господарстві занедбується. Господарство підупадає і такий бідолаха або врешті притиснений бідою женитьcя вдруге і то без розваги, аби рагувати, що дасться, або часом до решти сходить на манівці.

Зарадність доброї жінки було видно підчас війни. Як добре радили собі господині, що їх чоловіки були на війні! Бували що правда випадки усякої пустоти, але загал нашого жіноцтва був високо моральний і працьовитий.

В чому лежить перевага жінки? — спитає дехто. — Чи може вона з ліпшої глини?

Перевага жінки в чому иншому. Так, як чоловік фізично сильніший, ліпше зможе працювати і гарувати, так знов жінка майже завжди вміє ліпше господарювати. А це важне. Жінка має більше рухливости, чуття і господарського змислу. Вона вміє ліпше використати і час і ґрунт, чи що, аби дістати більший зиск.

Та одну хибу має тепер наше жіноцтво. Ту хибу велику, яка не дає їй використати свої здібности для добра родини і народу. Ця хиба то великий брак освіти, великий відсоток неписьменних серед нашого жіноцтва. Коли хочемо бути сильні, то станемо ними, Але тільки через розумну, освічену жінку і матір. Тому беріться до освіти, сестри! До роботи, органiзації! Гуртуйтеся в освітних і в инших українських товариствах, читайте книжки, ґазети. Лише в освіті найдете свою силу і вмілість, добре господарити, виховувати добрі діти і навертати свого мужа до добра. А тоді буде Вам ще більша честь і вдячність від усего народу.

Як пізнати курку, що добре несеться?

Що не всі кури добре несуться, то це знає кожна господиня, але котрі саме зле несуться — в гурті то без контролі, взнати тяжко. От через це майже в кожному господарстві є багато курей, які приносять лише збитки. Та це лише в нас. В Америці вже розпізнають по зовнішньому (зверхньому) вигляді несних курей, як у нас молочну корову. Подамо коротко які ці ознаки:

1) Передусім така курка є здорова, має великі живі очі, дзюб є короткий закруглений (не як у ворони). Шия недовга і не коротка. Гребінь і сережки — яскраво червоні.

2) Добре несна курка є рухлива, завсігди грабається, рано встає і пізно йде на сідало. В першому році рано починає квокати але не сидить. Піриться пізно в осені але швидко.

3) У цих курок змінюється барва дзюба і ніг. Коли ноги і дзюб були жовті, то від червня і липня поволи стають блідіти.

4) У несної курки живіт є мягкий і великий. В нього легко влазять пальці. У злої курки живіт твердий.

5) Головною ж ознакою несности є величина живота від „яйцевого проходу“ до вильчастої кістки. Цей простір міряється грубиною пальців. Руку (пальці) кладемо від „яйцев. проходу“ в низ, доки не намацаємо кісток. У доброї несущої курки цей простір буде 4 пальці, найменше 3, у злої 2—1. Так само тойже простір у промірі в поперек.

———

Що варити?

Огіркова юшка (зупа). На 3-4 літровий горнець даємо два-три більші квасні огірки. Ці огірки обираємо, ріжемо на дрібні кавалки і даємо до горняти. До цього кладемо 1 корінь петрушки, 1 - 2 покраяні моркви. Все це заливаємо водою і варимо. Коли страва кипить, додаємо покраяної картоплі. До смаку тут же додаємо перцю, солі і бобкового листя. Щоб юшка більш смакувала, можна додати кусочок якого будь мяса, або костей. В такім разі мясо даємо разом з огірками. Спробуйте, чи Вам буде смакувати!

Смачна гречана каша. До літрового горнятка даємо фунт гречаних круп. До смаку солимо. Додаємо пів ложки смальцю або сала. Все це ставимо в тепле місце, щоб крупа добре висохла, підсмажилась і пройшла товщем. Крупу треба часто мішати, щоб не перегоріла. Коли каша підсмажиться, заливаємо її кипячою водою, вимішуємо її, закриємо покришкою і ставимо в горячу піч або до рури на пів години (щоб упріла); буде розсипчаста і смачна. Дехто додає до крупи разом з смальцем підсмаженої цибулі, або замість самої води додає пів шклянки горячого молока.

Заохота до освіти.

Вчіться, сестри, і читайте, щиро вас взиваю, бо освіта для людини, як той дощик в маю.

Як від дощу весняного земля воскресає, так і ум наш від освіти зріє, дозріває.

Як наука скропить розум і просвітить душу, то з біди ми випливаєм, як човен на сушу.

Ми вже досить в тій недолі бідуєм, горюєм, в безпросвітку проживаєм, днуєм й ночуєм.

Тої долі виглядаєм з усіх сторін світа, деж ти, доле, забарилась такі довгі літа?

Якби знала, як без тебе тут нам жити важко, прилетілаби зза моря, наша люба пташко.

А доля відповідає: „Я до вас прибуду, як буде наука й світло в вашім серці, в груди!

Як побачу ясне світло на вашій дорозі, то прилечу в вашу хату й стану на порозі“.

Тож горніться, мої сестри до тої освіти, щоб дорогу добрій долі нею освітити. **А. Антоновичева.**

До складу й прикладу.

Зеню... Зеню...

Був я в селі через три дні тай їду до Львова, до редакції приходжу — там жива розмова.

— Чи знаєте, Сорокатий, як нас змалювали? У „Голосі Українськім“ що нам написали?

— Прочитайте собі просим, що за тяжка пеня, чи знаєте редактора з Перемишля, Зеня?

Я читаю тай дивуюсь! То нам вгородили! А я знав десь раз такого, що Зеньом дражнили!

Зеньо...Зеньо... А, вже знаю! Ото хлопець бідний, а я гадав, що він буде лепський тай ще вгідний. Тажми разом давно колись до школи ходили, разом нам давали бучком, на гречку садили...

Тай говорю редакторам: „Не дивуйтесь люди, той хлопчина був із малку вже слабий на—груди! Тай нераз на нього знаю вже таке заходить, що й самий тоді не знає, що таке городить. Треба бути вибачливим до слабости тої, вона тільки йому шкодить, приятелі мої!“

Отак тебе, любий Зеню, я став боронити, але тепер тебе хочу на добре навчити.

Купи собі, побратиме, яку корову, попаси її і вмий їй голов, хвіст і спину.

Подій, молочко меш мати до всякої страви (як не вмієш, то навчися з „Народньої Справи“).

Слухай мене, то ще може і дійдеш до чого, та в політику не пхайся, де тобі до того?

Тільки сміх із себе робиш, мій милий камрате! Будь здоров, та не будь дикий!

Іван Сорокатий

„Що то за зебранє“

В Підліских малих коло Львова сиділи люди останньої неділі в читальні і читали вірші Сорокатого в „Народній Справі“ п. н. „Иордан у Шпакові“. Коли дочитали до того місця, де хтось входить до читальні і питає і „А що то ест за зебранє“?, власне тоді відчинилися двері і ввійшов комендант постерунку та запитав: „Цо то за зебране?“ Цей випадок дуже розсмішив читаючих, а коли вони показали комендантови, що читають, то він відійшов, зрозумівши, що нема права перешкаджати людям, зібраним в читальні.

Не клени!

Батько посварився з сином і клене: — Най тобі Бог візьме те, що тобі наймилійше!

Син: Не проклинайте, тату, бо ви мені наймилійші!

Пригадуємо, що 31. січня кінчиться речинець

надсилання залеглої передплати за 929 рік, а також піврічної й річної передплати на 1930 рік на те, щоби мати право участи в льосованню нагород.

Міродатною є дата почтової печатки. Значить, що передплата може прийти до нас і по 31. січня, але для додержання речинця важне, щоби передплата була надана на почті **найдальше 31. січня.**

Хто до 31. січня не вишле залеглої передплати (довгу) за 1929 рік, тому вже перестанемо висилати ґазету, та свого довгу будемо доходити.

Пригадуємо рівнож на цім місці, що треба завжди точно відновляти передплату і надсилати нову, ще заки скінчилася давна. Бо тільки тим, що точно відновляють передплату, зможемо точно без перерви висилати часопись, а в разі випадку признавати запомогу.

Хто не читає Народньої Справи, той є сам собі ворогом!

—о—

Що по чому.

Чому ціни не однакові

Дехто з наших читачів запитує, чому ціни подавані нами в часописі є вищі аніж ціни, які дають всякі гандлярі — зайди по селах. На це скажемо таке: Перше всього ціни які подає наша ґазета, є гуртові, які платять склади—зсипні. Ці ціни беруть ті самі дрібні гандлярі, що виманчують від селян по селах зерно за безцін. Далі ціни ці подані за збіже чисте. Алеж не треба давати себе гандлярам занадто „натягати“ і не треба вірити їм, що збито ціни на збіжа ще нижче впадуть. Є надія, що небаром ціни на збіжа устійняться і не будуть такі низькі, як їх голосять по селах гандлярі.

(Ціни від одного сотнара на стації заладовання. (Підволочиска—200 км. від Львова). Загально ціни на збіжа мають нахил до знижки.

Ціни з 27. І. 1930.

Збіжжа. За двірську пшеницю платять 34 до 35 зол. за селянську 32 до 33; за жито відбірне 19·50 до 20, ячмінь 16 до 17, овес 14·50 до 16, кукурудза 23·50 до 25, фасоля біла 60 до 75, кольорова 35 до 45, краса 45 до 50, горох пів Вікторія 30·50 до 36, горох звичайний 24 до 27, бобик 23·50 до 25, вика 23·50 до 27, гречка 22·50 до 23·50, лен 65 до 67, лубін синій 20 до 21, просо міс. 27 до 28, конюшина черв. 120 до 130, мак синій 140 до 150, мак сивий 110 до 120.

Паша: Сіно солодке прасов. 8·50 до 9·50, солома 5 до 6, ґрис житн. 11 до 12, ґрис пшенич. 13 до 13·50, крупа греч. 46 до 48, крупа ячм. 35 до 36, макухи льняні 40 до 41.

Набіл

Маслосоюз платить кооперативам 27. І.: за масло солене експортове пріма — 5·20, несолене десерове пріма—5·00, 1 л. молока—0·34, 1 літр сметани — 1·70, копа яєць—7. Ціна ще паде.

Свині. Експортова різня Рукера на Знесінню платить за свині на бекони по 1·90 до 2·20 зол., за так звані віденські (поверх 120 кґ. ваги) по 1·70 до 1·90 зол., за товсті свині по 1·85 до 2·30 зол.

Гроші:

1 ам. доляр	8·87—	8·89	зол.
1 кан. дол.	8·73—	8·71	„
1 фунт. анґл.	43·20—	43·43	„
100 корон чеськ.	26·20--	26·40	„
100 шель. австр.	125·00—	125·30	„
100 ґульд. данц.	172·00—	173·00	„
100 леїв рум.	5·00—		„—

Шкірки: (пересічна ціна)

Заяць 3—5 зол., крілик 7—15 зол., тхір 4—8 дол., куна скальна 15 дол., куна лісова 20 дол.. лис 4—10 дол., видра 8—20 дол., креб 2—3 зол., хомяк 1—2 зол., вовк 50—60 зол., баран 8—10 зл., теля 12—13 зл.

(Ціна шкірки тим більша, чим краще її знято, чим менше порізана і чим менше крови на ній, та чим скорше шкіру знято з неживого звіряти).

Ціни риби.

Щупак живий 1 кґ. 6—6·50 зл., короп живий 1 кґ. 4·20—4·50.

———

Готовтесь до весни.

„Готовте віз зимою, а сани в літі“ — каже народнє прислівя. За цим прислівям треба і поступати, щоб на весні не назбиралось богато роботи нараз. Якуж роботу мусимо в місяці лютому виконувати?

Перше всего обмірковуємо собі плян праці на цілий літний час, а саме — який сівозмін заведемо на полі, які рослини нові, промислові чи инші введемо. Які поліпшення в загальній господарці переведемо і так далі?

Після цего пляну почнемо працювати. 1) Приготовимо відповідну скількість насіння. Коли його нема, то замовимо вже тепер у своїх добрих фірм.

2) Поправимо всі знаряддя, машини і упряж. Коли є потреба, то замовимо нові.

3) Коли гадаємо поновити худобу, свині, вівці чи кури, новими добрими расам — мусимо вже тепер дбати, де і як їх дістати.

4) Коли гадаємо закласти сад, ставок, малинник, пасіку — мусимо подбати про щепи, нарибок, корчі ягід, пчіл, тощо. А головно про все це читати книжки і часописи. Це що до пляну, а звичайно продовжувати працю в господарстві, яка є.

В обійстю. Доглядаємо гноярню, щоб в час відлеги гній не змела вода. Тому снігову воду відводимо від гноярні і гноївки.

В стайні. Худоба і коні починають, лінитися їх треба конче чистити. Глядіти за молодняком. По отеленню корову припускати на 3-4 тижні. Корова полює (бігає) 1-4 дні. Кляч після ожереблення припускати на 8-14 днів, половий гін тягнеться 1-1½ дні.

Колиб ці терміни були пропущені (недоглянені), то у корови повторення настає по 3-4 тижнях, а у кляч по 8-14 днях.

В курниках. Стежити за курчи, що добре несуться і від цих курок брати яйця на покладки.

Гусям і качкам треба зробити гнізда, вони почнуть нестися.

На полі. Продовжувати вивозити гній і складати великі купи, щоб як злізе сніг, розвезти і роскидати по полі. Далі берегчи озимину від ушкодження снігом, водою, морозом, як то було сказано в попереднім числі.

На луках. В час відлеги спускати воду, щоб не задержувалась. Коли є відводнюючі рови, глядіти, щоб не забивались та не задержували воду.

В садку. Згортати сніг під дерева і вдептувати його, щоб задержати розвій дерев. Збірати гусені, обшкрабувати кору. Різати (флянци) черенки для щеп. Обтинати живопліт.

В городі. Обміркувати, що де будемо садити, замовити насіння і приправити інспекти (парники). Заготовити теплого (горячого) гною (кінський).

В пасіці. Вислухувати пчіл, коли їм чого бракує, помогти, як ми писали в 3. числі, — готовити вулики, перетопити віск. Замовити вощину і приладдя. Розкидати сніг на пасіці, щоб скорше стопився. Закривати очка від сонця.

———

Що робити з послідом?

Одним з засобів боротьби з бурянами на полі є нищення насіння цієї хопти ще дома. При чищенню зерна чи то на тріері чи віялці чи руками, відходить послід, в якому є богато насіння хопти (кукіль, ріпиця, мачок, торбинки, волошки, гвоздики). Цей послід у нас звичайно дають худобі до січки чи до ясел. Худоба їсть цей послід, але зерно хопти є так витривале, що проходить шлунком тварини, до гною і є здібне кільчити. Деякі господарі послід просто кидають на гній. На гноярці насіння хопти не гниє, а чекає, аж доки його господар не вивезе з гноєм на поле.

Щоб позбутись хопти напевно, послід треба конче парити, або в горшку зварити, тоді лише давати худобі. На гноярку посліду не треба викидати, бо насіння хопти може лежати там 3-4 роки, а зійде аж на полі. Послід, в котрому є богато кукілю, треба просто спалити. Кукіль для худоби, а особливо для тільних корів, є сильна отруя.

———

Як помагати корові при отеленню.

Як раз тепер починаються отелення у коров, ще більше буде на весні. Пригадаємо собі, що і як робити, щоб отелення пройшло без шкоди а теля щоб жило.

Отже близько перед отеленням вімя у корови сильно більшає, стає тверде, звязки коло хвоста западаються, розродні части набрякоють це ознака що за коровою треба глядіти.

Корова починає непокоїтись, лягає і зараз же встає. Часто переступає ногами, повертається. Початок отелення показуют потуги і показується колоплідний пухир. Пухир сам розривається і рідина з нього виливається. За хвилю показуються передні ніжки теляти а за ними писочок теляти це є нормальні роди. Иноді теля виходить задніми ніжками, цей пород є трохи тяжчий. При близнятах — одно йде вперед переднімн ногами, друге задніми. Нормальні породи тягнуться 20 - 30 хвилин. Колиб породи були не нормальні (загнулась ніжка, голова. або обидві ноги, то що) то в цьому випадку треба покликати або лікаря, або знаючого чоловіка або самому добре ці всі випадки вичитати з книжки. Ми звернемо увагу при породах на кілька річей.

1) Коли породи почались корові треба помогти. Тихо і обережно беремо за ніжки і помагаємо теляті виходити. Лише памятаймо що тягнути теля треба помаленько і то в той час як є потуги. Спочатку легко, а пізніше троха сильніще. Ніколи не можна вживати сили ще без перерв. Цим можна богато і корові і теляті пошкодити.

2) Коли теля вродилось легко, дбаємо щоб перерваний пупчик своїм розірваним кінцем не попав у стаенне болото. Кров в пупчику йде від корови до теляти, так що всмокне (втягне) і якубудь хоробу в перший день життя. Отже пупчик зараз же перевязуємо міцно ниткою-шпагатом на 4 пальці від животика, а кінчук довший обтяти чистими ножицями.

3) Після отелення корова зараз встає, щоб всі части стали на місце. Коли корова лежить, значить корові зле. Попробувати її підняти коли ні то призвати лікаря. Корові дати тепле пійло (вода, ґрис, макух льняний-конопляний) а теля підтримати щоб ссало молозиво як лік для себе. Далі треба слідити щоб з корови вийшов послідень (містиско). Виходить він за 3—4 годині. Колиб він не вийшов і за 1—2 добі то треба конче піти до лікаря. (Читайте про тільну корову в попереднім числі).

———

Як доглядати жеребну кляч (кобилу).

До 6. місяців жеребною кобилою можна як звичайно працювати. По 6 місяцях треба бути обережним, не ганяти її швидко, не виснажувати роботою. По 9 місяцях давати їй лише легку роботу, берегти від вибоїв, не затягувати попруг. Тижнів за 2-3 перед жеребінням до роботи кобили не брати а пускати її на прохід. В цей час її радиться відділити від решти коней, щоб часом не вдарили. Дбати про підстілку і тепло в стайні.

На 9 місяців давку вівса зменшити до 2 кґ. Хоч раз в тиждень давати троха висівок. Коли кобила зовсім не робить, то давати їй лише сіно—тобто вівса в останні дні недавати зовсім, бо це пошкодить. До сіна варто додавати пашного вапна. Корм треба давати 4—5 разів в день але потроха. Конюшину давати з соломою, вики не давати зовсім так само недавати і насіння з стручкових рослин (біб, вика, сочевиця горох) иначе кобила дістане закреп (запір) а можливо й з тлустіє. Тлуста кобила буде мати тяжчі породи а лоша буде хоре.

———

Що робити в зимі в ставках?

Кождий господар, що плекає рибу в ставках мусить памятати слідуюче. Лід на ставках треба прирубувати щоб до води був доступ повітря.

2) Сніг з леду на ставку треба змітати, щоб сонце і світ через лід доходив до водяних рослин иначе ці рослини не виділюватимуть кисеня, потрібного для дихання риби. 3) Не турбувати зайво риби — не ховзатись на леді. Риба в зимі спочиває, мало рухається, мало їсть. Тому і годувати рибу в зимі непотрібно.

В ставках, де є потреба, рибу лапають на продаж.

Курси в школі „Сільського Господаря“ в Коршові.

Дня 28. грудня 1929 р. в школі „Сільського Господаря“ в Коршові к. Коломиї закінчився другий курс продуктивности (видайности) сільсько-господарських тварин (худобини), який підготовляє передусім контролюрів молочности для праці в Секціях годівлі і плекання молочної худоби та в Секціях охорони тваринної продукції при Кружках „Сільського Господаря“ та молочарських кооперативах.

Курс покінчило 20 курсантів. На курсі вчили: Як плекати худобу, як вести контролю молочности, як управляти сіножати й пасовиска і тому подібне.

Практичні вправи переводили курсанти в оборі „Маслосоюзу“ і місцевого пароха о. Залуцького та в місцевих сільсько-господарських кооперативах.

12 курсантів відбуло курс власними коштами, а 8 вислали кооперативи на власний кошт.

„Сільський Господар“ отвирає з днем 10. лютого 1930 р. такий самий третий курс продуктивности сільсько-господарських тварин у власній школі в Коршові.

Хто хоче йти на курс, мусить мати покінчену щонайменше народню школу, вміти добре числити, читати й писати. Першенство в прийняттю на курс мають ті кандидати, що окрім народньої школи, мають покінчені инші сільські-господарські школи або курси, або кілька кляс виділової школи чи гімназії.

Платиться за курс 30 золотих, а за приміщення і прохарчовання в школі за цілий час тревання курсу 100 зол.

Кружки „Сільського Господаря“ і молочарські кооперативи повинні вислати на курс своїх кандидатів, які по укінченню курсу, переводилиби контролю молочности.

Зголошення на курс слати до Краевого Господарського Товариства „Сільський Господар“ у Львові, вул. Зіморовича 20.

Оплату за курс (зол. 30) треба переслати до „Сільського Господаря“ рівночасно зі зголошенням.

Кандидати, що покінчать курси „Сільського Господаря“ в Коршові, будуть мати першенство в прийняттю на молочарський курс „Маслосоюзу“.

Чи можна змінити барву яйця?

Всім відомо, юо яйце жовтої барви в торговлі є дорожчі від білих. Це особливо мають на увазі ринки заграничні. Ми знаємо що жовті яйця несуть кури мясної породи і середньо несної. Ціж породи більше несуться в зимі (в літі квокають). Барва на шкаралупі яйця твориться в той спосіб, що у курки є специяльна назалоза, яка уже готе. перед зненсенням, яйце оздоблює. Коли у курки забракне цієї фарби, при доброму несенню, то яйця блідішають. Фарба в залозі курки твориться очевидно від складників їжі. В цьому напрямі почали досліджувати і недавно один голяндець птахівник оголосив свої спостереження, що яйця у деяких пород курий стають жовтіщі коли він курам до їжі давав свіжо облетівшого листя дерев — особливо листя з дуба.

Спробуйте і у себе це зробити.

Хто колись буде працювати для людий?

В дуже давні часи людина сама мусіла виконувати кожду працю. Пізніше навчилися вживати до помочі звірят і від того часу звірята помагали.

Ще пізніше запрягли до праці силу води (в млинах) і вітру (вітраки, віврильні кораблі).

В новіщих часах велику поміч дає сила пари і електрики, витворювані при помочі вугля, нафти, бензини і спадаючої води.

А що буде, як люди спалять все вугля і нафту? Чим тоді будуть гонити залізниці, фабрики, літаки, автомобілі? Бо як так далі будуть нищити паливо, як нині, то за пару сот літ не стане нафти в землі, а за пару тисяч літ не стане й вугля. Та цим не маємо чого журитися. Перше тому, що нас тоді вже не буде, а по друге: до того часу найдуть вчені нову силу, що буде працювати за людий. Кажуть, що незадовго люди запряжуть силу морських филь до праці. Якби це вдалося, то не требаби вже ні вугля ні нафти, бо филі витворювалиби таку електричну силу, що її вистарчилоби для всіх людий і для всіх робіт.

Инші вчені кажуть, що наші наслідники запряжуть вітер до праці. Пороблять такі вітряні мотори, що найменший вітрець буде використаний та буде працювати.

А ще инші кажуть, що сонце буде виконувати всю роботу. Бо вдасться побудувати такі машини, що замість вугля, буде їх опалювати соняшне тепло. Вже нині можна звичайним склом злучити лучі сонця разом і запалити папір. Якби так вдалося зловити тільки одну тисячну частину соняшного тепла до машин, то воно заступилоби тепло всего вугля, нафти, дров і торфу, що його спалюємо нині.

Як бачимо, то колись всю працю землі будуть робити машини дешевою природною силою. Людина буде тільки вчитися та промишляти, як ту силу запрягти в машину, аби працювала для чоловіка!

— —

Виробляймо шовк!

Одержуємо до поміщення таку статтю:

Минувшого року наші селяни зробили першу пробу управи шовковиць. Цю нову галузь промислу започатковано у нас в Галичині в двайцятьох кількох місцевостях, там, де люде мали старі морвові дерева. Рух цей започаткувало товариство „Сільський господар“.

„Сільський Господар“ заложив навіть маленьку ґазетку п. з. „Шовківництво“ і в ній через півтора року поучували фахові люде, в який спосіб братися до цего нового діла, яке за 6 тижнів легкої праці в році, може дати гарний дохід!!

Дальше „Сільський Господар“ спровадив 20.000 молоденьких морвових деревець і кільканайцять кґ. насіння і розділив це між народ. Деякі наші люди зробили вже в тім гарний поступ. Дехто має гарну шкілку молоденьких деревець морвових.

За почином „Сільського Господаря“ — зорґанізувалося нове промислове товариство „Шовк“. — Це товариство, то кооператива, яка має на ціли, зґуртувати всіх українців шовківників разом і започаткувати між нашим народом дуже поплатний виріб шовку. Кооператива хоче тепер зібрати весь вироблений у нас сирий шовковий матеріял, себто всі виплекані у нас кокони (кукли шовков. гусільниць), розмотати їх і зачати виробляти у себе дома шовкову матерію.

В кождім разі, всі наші годівельники, які перевели пробу, або задумують завести її повинні зголоситися тепер до „Сіль. Господаря“ і сказати, як їм удалося це діло і що думають дальше робити. Кому не вдалося, не треба встидатися, але вчитися. Всім тим годівельникам, які прислали до „Сіль. Господаря“ кокони, доносимо, що їхні кокони дорідні, з виимятком одного, якому невдалося, а то длятого, що він не дав гусеницям вилінитися. Йому радимо, що на другий рік приглянувся на оден день в найблищій годівлі (своєчасно подамо ті місцевости, в яких будуть переводити взірцеву годівлю шовковиць). Звертаємось до всіх тих, котрі розпочали годівлю, а не дали знати, що сталося і як закінчили, щоби через зиму дали анати до „С. Г“.

Наші люди ще дуже недбайливі. В нашім краю, іменно в полуднево і північно східних повітах, також в Перемищині і Ярославщині є богато старих морвових дерев, і їх листя ніхто не вихісновує на годівлю шовковиць. Длятого „Сільський Господар“ вислав на днях свого інструктора п. Шембеля у полудне-во-східні повіти; він має обїхати всі села, в яких находяться морвові дерева, і там на місци буде учити наших людий, як вести годівлю шовкопрядки. Він поїхав насамперед у повіт Заліщицький, і там буде давати виклади і поучення на місці, а звідти переїде до других повітів. Того інструктора треба прихильно приймати. Він поучує людий безплатно.

Щоби кооперативу „Шовк“ розвинути як слід, треба, щоби найбільше число свідомих українців вписувалося в її члени.

Один уділ 20 зл. можна вплачувати ратами, по кілько хто зможе. (Адреса: Львів, вул. Зіморовича 20).

Іван Филипчак
проф. уч. сем. в Самборі.

МАМЧУР СЕМКО ур. 1902 р. в Гуті стадрій уневажнює згублений військовий документ виданий через П.К.У. Ярослав. 496

Друга справедлива.

— Як Тобі, Івасю та друга мама?

— Гірша від рідної, але справедлива...

А то чому?

— Бо рідна завжди говорила „буду бити“, — а не била, а та друга ще не обіцяє — а вже за щобудь побиває!

Не можна возити?

— Війт засудив мене на 10 зол. кари.

— За що?

— Що я возив дерево.

— Або не вільно возити дерева?

— Але я возив з громадського моста.

Москвофіли ідуть розбоєм.

В селі Дубравка пов. Жидачів в часі свят члени Читальні „Просвіти“ колядували на „Рідну Школу“. Ця коляда так обурила місцевий гурт кацапів, що в третій день свят напали на домівку Читальні „Просвіти“, яка находиться в домі Василя Стасика, і стріляючи з револьверів вибили вікна, знищили урядження читальні, підпалили акта, одним словом дико знищено цілу читальню. Цю розбишацька банда складалася з Василя Петришина, Василя Гудака, Олекси Паламара, Івана Чехрія, Миколи і Юрка Мудрого і Михайла Красія зв. Довбняк. Цей Красій є службовиком Народного Дому у Львові і він стріляв з револьвера, та мабуть він зорґанізував цей напад.

Поліція списала протокол, але винним до цего часу не впав ні волос з голови. Дивно, що кацапи не бояться сіяти такий вітер. На кого вони уповають?

—г—

Розмова Івана з жидом.

Жид: Здоров, Іване! Ну, що чувати?

Іван: Ой, біда, Срулю, бо годувати вже вас задурно більше не будем, — так я говорю й говорять люди!

Жид: Що ти, Іване? Чи ти ся впило? Що Срулько бідний вам завинило? Воно вас любить, як рідне тато, воно вас зідре в будень і в свято, воно порадить і поратує і поборгує і почастує. На кожде слово воно дасть віру, ну, а як дре з вас і сему шкіру, то гірко плаче собі нівроку! Чи ти без жида зробиш хоч кроку? Чи де їдеш, чи вертаєш, нігди жида не минаєш, а як тільки до нас вступиш, тано продаш, кепсько купиш: шило, мило, мотовило, сірку, файку, смаровило, цвяхи, дратви, цукор, кава — ну і Рухля є каправа! Рухля зважить, я припишу, кожух за фант собі лишу — і між нами згода стане, кажи, чи зле з жидом, иване? А як кусник поля маєш, що робити, сам не знаєш, а жид поле й полонину зогодить все на половину. Як зародить, то без спору все звезеш в мою комору, завжди зиск мій, твоя шкода — ну що? З жидом не вигода?

Іван: Воно, Срулю, так бувало, добро наше пропадало, як пявки, ви кров нам їли, паслись ви на нашім тілі! Та тепер це тяжча штука, бо уже в нас є наука, вже до вас ми не підемо, в своїм склепі все візьмемо! Чуєш, Срулю, я гадаю...

Жид: Ой, не чую! Ой, втікаю! (Втікає).

Іван: Добре робиш, що втікаєш, вже нас, жиде, не спіймаєш, заслаб вже твої сіти, або ми взялись до просвіти!

Подав Вол. Приступа.

Скрипка за 6 міліонів.

Один американський мілонер купив одну стару скрипку на якій колись грав славний скрипак, за 650 тисяч долярів, значить за 5,850.000 зол. На таке можуть дозволити собі лише американці. Бо хто в нас давби за скрипку 5 до 6 тисяч моргів землі, або 6 таких великанських камяниць, як камяниця „Дністра“ при вул. Руській у Львові?

373 запомог по 120 зол.

на суму 44.760 золотих.

Дальші запомоги від 368-ої до 373-ої признаємо оцим передплатникам:

368. Вельґан Максим, Сороки пов. Бучач, корова впала 23. грудня.
369. Босак Микола, Тарнава пов. Добромиль, корова впала 2. січня.
370. Кізима Теодор, Стінка пов. Бучач, корова впала 19. січня.
371. Зазулька Іван, с. Федора, Ценів пов Бережани, корова впала 19 січня.
372. Скарбінець Марія, Тарнава нижна пов. Турка, корова впала 18. січня.
373. Ониськів Олекса, с. Сеня Стриганці пов. Стрий, корова впала 22. січня.

Запомоги (по стягненню цілорічної передплати) вишлемо за 14 днів.

Кому не можемо признати запомоги?

Чекай Володимир, вступив в передплатники дня 16. листопада а корова впала 7 грудня — отже від вступлення в передплатники до дня випадку не минув місяць, тому допомоги признати не можемо.

Склярчук Іван, мав заплачену передплату до 30. липня, опісля не висилав передплати. аж вислав 19. грудня, а корова впала 4. січня, отже від відновлення передплати до 4. січня минуло тільки 15 днів. а треба щоби минув найменше місяць. Допомогу відмовляємо.

Дмитрович Михайло, с. Гриця мав заплачену передплату до 31. грудня 1929 р., корова впала 8. січня 1930 р., а дальшу передплату відновив аж 11. січня то є вже по випадку. Тому допомогу відмовляємо.

Душинський Іван мав заплачену передплату до 31. грудня 1929 р., корова впала 8. січня, а дальшу передплату відновив дня 7, січня, го є день перед випадком а треба було вислати найдалі при кінци грудня то є не переривати.

Подяки

Дальші подяки за одержану запомогу надіслали оці запоможені передплатники: В. Будний з Вербова, п. Підгайці, Тимко Гіммель муж довіря в Спасі п. Долина, Ст. Багрич в Стинаві вижній пов. Сколе, Демко Сидорів, Тудорковичі, Бартко Коцюба в Тудирковичах пов. Сокаль, Иосип Хижий з Степеня п. Костопіль на Волині, Семен Покора в Сервирах пов. Зборів.

Хто дістає 120 золотих запомоги?

1) **Запомогу 120 золотих одержує кождий наш передплатник, котрому згинула штука рогатої худобини,** принайменше 2-річна — але тоді коли він в день випадку був уже бодай один місяць передплатником — коли разом з погибшою не мав більше, як 4 штуки дорослої (понад 2-річної) худоби — і коли погибша штука до дня випадку була в нього найменше 14 днів, та коли в день вплачення передплати була здорова.

2) В однім році може передплатник дістати запомогу лише один раз.

3) Посвідку про загибіль треба вислати найдалі до 5 днів по випадку.

4) Передплата на „Народню Справу“ виносить 1 зол. місячно. Найліпше посилати відразу на 3 місяці (3 зол.) а ще краще на пів року (6 зол.).

5) Передплатником числиться кождий від того дня, коли він вислав передплату, або по перерві відновив її.

6) Хто перерве передплату, той мусить зачинати з початку. Тому треба завжди висилати нову, заки скінчиться попередна, бо часом і день перерви може стати на перешкоді признанню допомоги.

МИХАЙЛО КУЗІВ, син Николи і Насті ур. 1904. в Завадці, пов. Калуш і там замешкалий уневажнює украдену військову книжочку видану через П.К.У. Калуш. 510

МИКОЛА ПЕТРИШИН с. Стефана, ур. 1904. в Глубокім, п. Богородчани уневажнює украдену військову книжочку видану через П.К.У. Станиславів. 511

АЛЕКСАНДЕР ЛЕСЬКІВ ур. 1893 р. в Висоцьку, повіт Броди уневажнює згублену військову книжочку видану в р. 1923 через П. К. У. Камінка Струмілова. 506

РАК ОНОФЕР, син Михайла і Маруні ур. 1884 в Белеєві, п. Долина уневажнює украдену інвалідську книжочку видану через П.К.У. Калуш. 509

ОСЕТНЯ ТОМА — Осташівці 1889. р. уневажнює військову книжочку видану через П.К.У. Золочів. 494

ВАСИЛЬ Котик ур. в 1902 році в Слободі кибилівскій уневажнює згублену свою військову книжечку видану через П. К. У. Калуш. 250

ГЛЬКО Долиньчук р. 1888 в Воркулинцях пов. Заліщики уневажнює військову книжочку видану через П. К. У. Заліщики. 521

Відвічальний редактор: ЛЕВ ЧУБАТИЙ

З друкарні Ц. Беднарского в піднаймі „Кооперативи Промислу Графічного“ Львів Ринок 9 — Телефон 76-14

Видавець: ІВАН ТИКТО.